

پیشگیری از فساد در ورزش: شناسایی راه حل های کاهش فساد در ورزش

علیرضا راهپیمای^۱، مهدی نادری نسب^{۲*}، مختار نصیری فارسانی^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۶/۰۴

تاریخ تصویب: ۱۴۰۳/۰۸/۰۲

ص ص: ۱۷۴-۱۴۹

چکیده

فساد، به عنوان یک پدیده تاریخی و پیچیده، همواره مورد توجه اندیشمندان و پژوهشگران مختلف قرار داشته است. این موضوع به خصوص در دوره های گوناگون و در سازمان ها و نهادهای مختلف، به عنوان یک چالش بنیادین مطرح بوده و بررسی آن برای درک و مقابله با آن ضروری است. فساد ورزشی یکی از چالش های جدی در دنیای ورزش است که می تواند اعتبار، سلامت و روحیه رقابتی این حوزه را تحت تأثیر قرار دهد. برای مقابله با این پدیده، نیاز است که سازوکارهای مؤثری برای پیشگیری از فساد ایجاد شود. لذا هدف از این تحقیق شناسایی روش های پیشگیری از فساد در ورزش است. این نوع مطالعه معمولاً شامل روش های مشخص و نوآورانه، پرسش های باز و بسته، و انواع مختلف داده هاست که به تحلیل محتوایی و نتیجه گیری نهایی بر اساس یافته ها می انجامد. برای نمونه گیری در مصاحبه های عمیق، از تکنیک نمونه گیری هدفمند استفاده می شود. مشارکت کنندگان در این تحقیق اساتید،

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد قزوین دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران.

Arpomseh7@gmail.com

۲. استادیار مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم و علوم ورزشی، واحد قزوین دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران

mehdynaderinasab@yahoo.com (نویسنده مسئول):

۳. استادیار فیزیولوژی ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم و علوم ورزشی، واحد قزوین دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران.

Nasiri.mokhtar@yahoo.com

متخصصین، کارشناسان و صاحب‌نظران در زمینه فساد در ورزش بودند. به‌منظور تحلیل داده‌ها از روش تحلیل مضامین که به صورت کدگذاری و شناخت مقوله‌ها از متن مصاحبه است، استفاده شد. به طور کلی یافته‌های تحقیق هشت عامل اساسی را برای پیشگیری از فساد در ورزش ایران شناسایی کرد که عبارتند از: شفافیت مالی، آموزش و آگاهی بخشی، سیستم پاداش‌دهی، قوانین و مقررات سختگیرانه، کانال‌های گزارش‌دهی، نظارت مستقل، فرهنگ‌سازی و همکاری بین‌المللی. در آخر مشخص شد که آموزش و فرهنگ‌سازی در زمینه اخلاق ورزشی و فساد ستیزی باید در برنامه‌های آموزشی نهادهای ورزشی گنجانده شود. همچنین بازنگری و تقویت قوانین و مقررات مربوط به ورزش و فعالیت‌های ورزشی نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

واژه های کلیدی: پیشگیری، فساد، فساد ستیزی، فساد مالی، مدیریت ورزشی

Preventing Corruption in Sports: Identifying Solutions to Reduce Corruption in Sports

Alireza Rahpeyma¹, Mahdi Naderinasab^{2*}, Mokhtar Nasiri farsani³

Abstract

Corruption, as a historical and complex phenomenon, has always been the attention of various scholars. This is particularly a fundamental challenge in various courses and in different organizations and institutions, and it is essential to understand and deal with it. Sports corruption is one of the serious challenges in the world of sports that can affect the credibility, integrity, and competitive spirit of this field. To combat this phenomenon, effective mechanisms for preventing corruption need to be established. Therefore, the aim of this research is to identify methods for preventing corruption in sports. This type of study typically includes specific and innovative methods, open and closed questions, and various types of data, leading to content analysis and final conclusions based on the findings. For sampling in in-depth interviews, purposeful sampling techniques were used. Participants in this study included professors, specialists, experts, and authorities in the field of Corruption in sports. To analyze the data, thematic analysis methods were employed, involving coding and identifying categories from the interview texts. Overall, the findings identified eight essential factors for preventing corruption in sports in Iran: financial transparency, education and awareness-raising, reward systems, stringent laws and regulations, reporting channels, independent oversight, cultural promotion, and international cooperation. Ultimately, it was determined that

1. Phd Student, Department of Physical Education and Sport Science, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran.

Arpomseh7@gmail.com

2. Assistant Professor of Sport Management, Department of Physical Education and Sport Science, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran.

Corresponding Author*: mehdynaderinasab@yahoo.com

3. Assistant Professor of Exercise Physiology, Department of Physical Education, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran.

Nasiri.mokhtar@yahoo.com

education and cultural promotion regarding sports ethics and anti-corruption should be included in the educational programs of sports institutions. Additionally, revising and strengthening laws and regulations related to sports and sporting activities is also of special importance.

Key words: Anti-corruption, corruption, financial corruption, prevention, sports management

مقدمه

فساد پدیده‌ای نوظهور نیست و نمونه‌هایی از رشوه‌خواری، کلاهبرداری و سایر فعالیت‌های فسادآمیز از هزاران سال پیش وجود داشته است (مانا، ۲۰۱۱). در حقیقت، ورزش نیز تاریخی طولانی در زمینه فساد دارد. به‌طور مثال، مواردی وجود دارد که ورزشکاران از مواد محرک برای بهبود عملکرد خود استفاده می‌کنند. در برخی موارد، مقامات نهادهای ورزشی به رشوه‌خواری متهم شده‌اند. همچنین، برخی بازیکنان برای باخت یا عملکرد ضعیف خود مبلغی دریافت می‌کنند. از طرف دیگر، در برخی بازی‌ها، داوران نیز درگیر قمار می‌شوند (روبرتسا، هادویسک و آناگنوستوپولوس^۱، ۲۰۱۸). اولین گزارش مرتبط با بازی‌های المپیک به سال ۳۸۸ قبل از میلاد بازمی‌گردد که در آن یپولوس با پرداخت رشوه به سه نفر از رقبای خود، موفق به کسب مدال شد. همچنین مدارکی از ۱۲ سال قبل از میلاد وجود دارد که نشان‌دهنده فساد در مدیریت ورزشی است. در این مورد، دامونیکاس، پدر پولیکتور کشتی‌گیر المپیک، تلاش کرد تا به سوساندورز رشوه دهد تا او را برای باخت در برابر پسرش متقاعد کند (منینگ^۲، ۲۰۰۵). مثال دیگری که می‌تواند در این زمینه مورد توجه قرار گیرد، به مسابقات فرمول یک مربوط می‌شود. در گرند پریکس^۳ استرالیا در سال ۲۰۰۲، راننده برزیلی، روبات بارچلو، به‌طور آشکار اجازه داد تا هم‌تیمی‌اش، مایکل شوماخر، زودتر از او به خط پایان برسد. این اقدام نه تنها بر روح رقابت تأثیر منفی گذاشت، بلکه نشان‌دهنده فشارهای غیررسمی و استراتژی‌های پیچیده‌ای بود که در دنیای مسابقات اتومبیل‌رانی وجود دارد. همچنین، برای میزبانی جام جهانی فوتبال در سال ۲۰۰۶ در آلمان، این کشور به تنظیم مالی سودآور در یک بازی دوستانه میان بایرن مونیخ و تیم‌های تایلند، تونس، ترینیداد و مالت پرداخت. جوایز این مسابقات از یک سو جنبه‌ای سودآور داشت و از سوی دیگر، می‌توانست به بروز فساد منجر شود. چنین مواردی نشان‌دهنده ارتباط تنگاتنگ میان منافع اقتصادی و رفتارهای غیر اخلاقی در ورزش هستند. علاوه بر این، انواع مختلف رفتارهای انحرافی مانند دوپینگ و تبانی توسط شرکت‌کنندگان، یکپارچگی مسابقات ورزشی را به شدت به خطر می‌اندازد. از دهه ۱۹۷۰، ورزش و نهادهای ورزشی در سطح جهانی تحت تأثیر فرآیند تجاری‌سازی، تغییرات اساسی را تجربه کرده‌اند. یکی

1. Roberts, Chadwick & Anagnostopoulos

2. Maennig

3. Gorse and Chadwick

از عواقب این تحولات، ظهور انواع فساد در ورزش بوده است. محققان در بررسی‌های خود دریافته‌اند که فساد به واسطه روندهای جهانی مرتبط با تجاری‌سازی، دیجیتالی‌سازی و شرکتی‌شدن به طور قابل توجهی رو به افزایش بوده است. این تغییرات، منجر به تضعیف ارزش‌های اخلاقی در ورزش و ایجاد فضایی شده که در آن منافع مالی بر اصول رقابت و انصاف غالب می‌شود. بنابراین، ضروری است که برای مقابله با این پدیده‌ها، اقدامات مؤثری در جهت تقویت شفافیت و مسئولیت‌پذیری در نهادهای ورزشی اتخاذ شود (بگوئیچ^۱، ۲۰۲۳). هر شکل از فساد سوالات مهمی درباره اخلاق و مسائلی نظیر اعتماد ایجاد می‌کند. این نگرانی‌ها باید به صورت جامع در زمینه ورزش، به‌ویژه در ارتباط با تأمین مالی و مدیریت منابع مالی، مورد بررسی و توجه قرار گیرد.

از زمان پیدایش ورزش، تقلب و فساد همیشه وجود داشته و به‌خصوص در زمینه‌های مالی و منافع اقتصادی نمود بیشتری دارد. با پیشرفت فناوری‌های نوین و روند جهانی‌شدن، موضوع فساد در ورزش به یکی از چالش‌های جهانی تبدیل شده است. نهادها و مقامات ورزشی درک کرده‌اند که مانند سایر حوزه‌های جرم و جنایت، فساد در ورزش نیز قابل شناسایی است، به ویژه با گسترش اینترنت و افزایش جریان مالی در ورزش‌های بین‌المللی (کامپوس^۲، ۲۰۱۹). امروزه ورزش به‌عنوان یک صنعت کلیدی و مؤثر در توسعه اقتصادی ملی شناخته می‌شود و به یکی از منابع عمده درآمدی در قرن ۲۱ بدل گشته است (الهی، سجادی، خبیری و ابریشمی، ۲۰۰۹). فساد در ورزش دیگر محدود به کشورها یا مناطق خاصی نیست و به یک چالش جهانی تبدیل شده است. این مسئله نشان‌دهنده گسترش فساد در سطح بین‌المللی است و به این معناست که نهادها و مقامات ورزشی در سراسر جهان باید به صورت هماهنگ و جدی به این مشکل رسیدگی کنند. همچنین، این وضعیت می‌تواند تأثیرات منفی بر اعتماد عمومی، سلامت رقابت و اعتبار ورزش داشته باشد. در نتیجه، نیاز به همکاری‌های جهانی برای مقابله با این نوع فساد ضروری به نظر می‌رسد (لطفی و اسعودی، ۲۰۲۴). در طول تاریخ اجتماعی بشر، فساد به‌عنوان یک پدیده پیچیده و چندبعدی با اشکال و نمودهای متنوع ظهور کرده و همواره به‌عنوان یکی از چالش‌های عمده برای دولت‌ها و جوامع مختلف شناخته شده است. در حال حاضر، فساد به یک بحران جهانی تبدیل شده که توجه محافل علمی، اجتماعی و سیاسی را به خود جلب کرده است.

1. Begović, et al.

2. Campos

فساد، به عنوان یک پدیده تاریخی و پیچیده، همواره مورد توجه اندیشمندان و پژوهشگران مختلف قرار داشته است. این موضوع به خصوص در دوره های گوناگون و در سازمان ها و نهادهای مختلف، به عنوان یک چالش بنیادین مطرح بوده و بررسی آن برای درک و مقابله با آن ضروری است. فساد که به عنوان یک معضل ساختاری و فرهنگی در بسیاری از جوامع شناخته می شود، به قدمت تاریخ بشر برمی گردد و در تمدن های مختلف مشاهده می شود. در ایران، همانند بسیاری از کشورهای دیگر، فساد همچنان یک مسئله اساسی است که بر تمامی جنبه های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیر می گذارد. فساد می تواند به شدت بر اعتبار و مشروعیت سازمان های ورزشی تأثیر بگذارد. هنگامی که فساد در این نهادها شیوع می یابد، اعتماد عمومی به آنها به طور چشمگیری کاهش می یابد و مردم به این سازمان ها بی اعتماد می شوند. این فقدان اعتماد می تواند بنیان های مشروعیت در سیستم های ورزشی و مدیریتی را تضعیف کند، که در نهایت منجر به کاهش کارایی و سلامت کلی این سیستم ها خواهد شد. به طور کلی، این وضعیت نشان دهنده این است که فساد نه تنها عواقب فردی دارد، بلکه بر اعتماد اجتماعی و عملکرد کلان سیستم های ورزشی تأثیر عمیق و گسترده ای می گذارد. بنابراین، لازم است که توجه ویژه ای به شفافیت، مسئولیت پذیری و سازوکارهای نظارتی در سازمان های ورزشی معطوف شود تا از تکرار چنین بحران هایی جلوگیری گردد (سلیگسون^۱، ۲۰۰۲). فساد می تواند پیامدهای جدی و منفی بر روی رفتارهای اخلاقی و نظام های قانونی داشته باشد. فساد در واقع به سوءاستفاده از اختیارات دولتی برای منافع شخصی اطلاق می شود و این عمل به نوعی باعث تضعیف اصول عدالت و شفافیت در جامعه می گردد. تعریف ارائه شده توسط نهادهای معتبر مانند بانک جهانی و سازمان شفافیت بین الملل به خوبی نشان می دهد که فساد نه تنها یک مشکل فردی، بلکه یک چالش سیستماتیک است که نیاز به توجه و اقدام جدی دارد. این موضوع اهمیت آگاهی از فساد و تلاش برای مقابله با آن را در هر جامعه ای برجسته می کند (حسن پور و رضوی، ۲۰۱۸). مبارزه با فساد به یک اولویت اساسی برای جامعه تبدیل شده و نیاز به توجه جدی دارد. تأکید بر نقش قوه قضائیه به عنوان یکی از ارکان اصلی در این مبارزه نشان دهنده اهمیت نهادهای قانونی در ایجاد سیستم های شفاف و سالم است. همچنین، اشاره به این نکته که این اقدامات باید به سلامت دستگاه قضائی و همچنین پیشرفت جامعه کمک کند، نشان دهنده این است که مبارزه با فساد باید به عنوان یک فرآیند جامع در نظر گرفته شود که نه تنها به حل مشکلات موجود کمک کند، بلکه

1. Seligson

زمینه‌ساز توسعه و بهبود شرایط زندگی مردم باشد. این متن تأکید می‌کند که مبارزه با فساد باید به‌طور همه‌جانبه و با همکاری تمام نهادها انجام شود (ماسون و تیبولت^۱، ۲۰۰۶). برای مقابله مؤثر با فساد، نیاز است تا همه نهادها و سازمان‌های مرتبط، به‌ویژه در حوزه ورزش و اجرایی، به‌طور فعال اقدام کنند. این رویکرد نه تنها به جلوگیری از بروز فساد کمک می‌کند، بلکه می‌تواند اثرات منفی آن را نیز کاهش دهد. همچنین، تأکید بر اهمیت شناخت دقیق فساد برای درمان آن نشان می‌دهد که بدون درک عمیق از این پدیده، هیچ اقدامی مؤثر نخواهد بود. به علاوه، اشاره به پژوهش‌های اخیر در این زمینه نشان‌دهنده توجه روزافزون جامعه علمی به موضوع فساد و اهمیت آن در بهبود شرایط اجتماعی و اقتصادی است. این متن نشان می‌دهد که مبارزه با فساد نیاز به تلاش‌های جامع و پژوهش‌های مستمر دارد.

در این زمینه تحقیقاتی در خارج و داخل از کشور انجام شده است، برای مثال دانیل ماسون و تیبولت (۲۰۰۶) تحقیقی در کمیته بین‌المللی المپیک، به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین سازمان‌های ورزشی، انجام داده‌اند. این تحقیق نشان می‌دهد که وقتی چنین مواردی رسانه‌ای می‌شود، حامیان مالی نگران اعتبار خود می‌شوند. این نگرانی می‌تواند به کاهش حمایت‌های مالی از جنبش المپیک منجر شود و به طور کلی به آسیب‌های جدی به کمیته و جنبش وارد کند. همچنین بر لزوم اصلاح قوانین و مقررات در این سازمان تأکید می‌کند و پیشنهاد تشکیل کمیته‌های مستقل برای شناسایی و مقابله با فساد را مطرح می‌کند. در نهایت، این موضوع را به فدراسیون فوتبال کشور ما تعمیم می‌دهد و هشدار می‌دهد که بدنامی ناشی از فساد می‌تواند بر سرمایه‌گذاری‌ها و پیشرفت‌های ورزشی تأثیر منفی بگذارد (ماسون و تیبولت، ۲۰۰۶). بالدسون، فونگ و تایر^۲ (۲۰۰۷) تأکید می‌کنند که بازیکنان بسکتبال دانشگاهی در آمریکا به دلیل مشکلات مالی و درآمد پایین، بیشتر در معرض فساد و تبانی قرار می‌گیرند. این موضوع نشان‌دهنده فشارهایی است که این ورزشکاران به خاطر نیاز مالی احساس می‌کنند و چگونه این فشارها می‌تواند آنها را به سمت اقدامات غیرقانونی سوق دهد. نومراتو^۳ (۲۰۰۹) به بررسی تأثیر رسانه‌ها بر فساد در ورزش، به‌ویژه در فوتبال آمریکایی، می‌پردازد. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که رسانه‌ها می‌توانند هم نقش منفی در تشدید فساد ایفا کنند و هم به عنوان ابزاری برای کاهش آن عمل کنند. این دوگانگی به این معناست که رسانه‌ها می‌توانند با انتشار اطلاعات، فساد را بیشتر نمایان کنند یا با ایجاد آگاهی، به مبارزه با آن کمک کنند. به طور کلی، این تحقیق به بررسی پیچیدگی‌های نقش رسانه در مدیریت و شناسایی فساد در ورزش می‌پردازد. بلوم^۴ (۲۰۰۹) بر اهمیت ایجاد پیمان‌نامه‌های شفاف و راست‌گویی

1. Mason & Thibault
2. Baldson, Fong & Thayer
3. Numerato
4. Bloom

برای جلوگیری از فساد در انتخاب میزبان های مسابقات بزرگ ورزشی تأکید می کند. او اشاره می کند که این روش ها می توانند به جلوگیری از فساد در رویدادهای مهمی مانند المپیک و یورو کمک کنند. همچنین، بلوم بر ضرورت نظارت دقیق بر هزینه های دولتی و روندهای تصمیم گیری تأکید دارد، به این معنا که باید اطمینان حاصل شود که منابع مالی به درستی مدیریت و کنترل می شوند تا از فساد جلوگیری شود. این دیدگاه نشان دهنده نیاز به شفافیت و پاسخگویی در زمینه های ورزشی و مدیریتی است. اسکات (۲۰۰۹) به بررسی فساد در المپیک زمستانی ۲۰۰۲ آمریکا می پردازد و سه نوع اصلی فساد را شناسایی می کند: دستکاری نتایج، تبانی و دوپینگ. این دسته بندی نشان دهنده مشکلات جدی اخلاقی در ورزش های رقابتی است و به چالش هایی که در این رویدادها وجود دارد، اشاره می کند. به طور کلی، این پژوهش به ضرورت توجه به این مسائل و تلاش برای مقابله با آنها در ورزش های المپی می پردازد. هنن^۲ (۲۰۱۵) به بررسی مسائل فساد و ضرورت شفافیت در فدراسیون های ورزشی می پردازد. هنن پیشنهاداتی برای کاهش فساد ارائه می دهد، از جمله تمرکز بر روش های پیشگیرانه برای جلوگیری از تخلفات آینده، ترغیب به افشای اطلاعات، مجازات متخلفان و تقویت نظارت. این پیشنهادات نشان دهنده نیاز به تغییرات بنیادین برای بهبود وضعیت سازمان های ورزشی و کاهش فساد در آنهاست. تحقیقات متعددی در کشور ما در زمینه فساد اداری در ورزش، به ویژه در فوتبال، صورت گرفته است. یوسفی، صادقلو و نصیر (۲۰۱۸) در تحقیق خود فساد در ورزش ایران طی سال های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۶ را بررسی کردند. دست یافته های این مطالعه نشان می دهد که، بیشترین فساد را دوپینگ با ۳۴ درصد در میان انواع فساد های ورزشی به خود اختصاص داده است. در مجموع، ۲۴ رشته ورزشی به طور مستقیم با فساد در ارتباط بوده اند که فوتبال با ۹۳۳ مورد گزارش شده، بالاترین میزان فعالیت های مفسدانه را دارد. به علاوه، لیگ های پایه، لیگ دسته یک، جوانان و لیگ های دو و سه به ترتیب درگیرترین لیگ ها با فساد شناخته شده اند. این بررسی همچنین حاکی از آن است که در سال های اخیر، فساد با سرعت و تنوعی بی سابقه در حال افزایش است. رسانه ها با نقش آفرینی در اطلاع رسانی و افشای موارد فساد، می توانند فضایی ناامن برای متخلفان ایجاد کنند و در نتیجه، بسیاری از زمینه های فسادآور در ورزش کشور را کاهش دهند. در پژوهشی که توسط رزم آرا (۲۰۲۱) صورت گرفت، روشن گردید که یکی از تهدیدهای اصلی در مواجهه با فساد مالی و کنترل پدیده پولشویی در ورزش ایران، نبود راهکارهای مناسب برای پیشگیری و مدیریت این معضل است. جامعه آماری این پژوهش شامل کارشناسان رسمی دادگستری در حوزه ورزش و اعضای انجمن حقوق ورزش کشور بود. در نهایت، نتایج نشان دادند که برای جلوگیری از وقوع پولشویی در سازمان های ورزشی، باید از ترکیبی از تمام روش های شناخته شده بهره گیری شود.

1. Scott
2. Henne

راهبر، تبریزی و شریفیان (۲۰۲۲) در تحقیقشان بر اهمیت فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان ابزاری برای ارتقاء شفافیت و کارایی در سیستم‌های اداری تأکید دارند. نتایج مشخص شد که ارتباط معنادار بین استفاده از این فناوری‌ها و کاهش فساد اداری نشان‌دهنده پتانسیل این ابزارها برای بهبود فرآیندهای مدیریتی و کاهش ناهنجاری‌های مالی و اداری در سازمان‌هاست. چنین رویکردی می‌تواند به عنوان یک استراتژی مؤثر در مبارزه با فساد در ورزش و جوانان به کار گرفته شود. کلوری، حامی، شجاعی و باقریان (۲۰۲۳) بر لزوم ایجاد زیرساخت‌های مناسب برای مقابله با فساد مالی در ورزش تأکید دارند. نتایج نشان‌دهنده نیاز به رویکردهای جامع و مؤثر در مدیریت مالی است که بتواند به بهبود شرایط و افزایش شفافیت در سیستم‌های ورزشی منجر شود. چنین رویکردهایی نه تنها به کاهش فساد کمک می‌کند، بلکه می‌تواند به تقویت اعتماد عمومی به نهادهای ورزشی نیز بینجامد.

تاکنون اقدامات جهانی فوق‌العاده‌ای برای جلوگیری از فساد انجام شده‌است، اما این پدیده هنوز در بسیاری از بخش‌های سراسر جهان وجود دارد. شناسایی راه‌های پیشگیری از فساد به معنای تشخیص و تحلیل آن، اشکال و ابعاد مختلف آن در حوزه ورزش است. این مرحله می‌تواند شامل تدوین سیاست‌ها و رویه‌های مؤثر که مانع از بروز فساد شوند؛ باشد. همچنین پیشگیری می‌تواند شامل آموزش، آگاهی‌بخشی و تقویت شفافیت در فرآیندهای ورزشی باشند. علاوه بر این، درمان فساد به معنای اجرای روش‌های اصلاحی و تنبیهی برای مقابله با فساد موجود است. این امر نیازمند همکاری نزدیک میان نهادهای نظارتی، دولت و سازمان‌های غیر دولتی است تا بتوان یک نظام پاسخگو و مؤثر ایجاد کرد. ضرورت مطالعات آسیب‌شناسانه در این زمینه نمایانگر این واقعیت است که برای تدوین سیاست‌ها و راهبردهای مؤثر، باید شرایط خاص و بومی هر جامعه را مد نظر قرار داد. به عبارتی دیگر، هر جامعه باید بر اساس نیازها و چالش‌های خاص خود، راهبردهای منحصربه‌فردی را توسعه دهد. در نهایت، این متن بر اهمیت رویکردهای تحقیقاتی و تحلیلی در کاهش فساد تأکید می‌کند و ضرورت داشتن استراتژی‌های متناسب با واقعیت‌های محلی را به‌وضوح برجسته می‌سازد. به همین دلیل، تعامل بین متخصصان، محققان و سیاست‌گذاران برای تبادل اطلاعات و تجربیات در این زمینه از اهمیت بالایی برخوردار است. با وجود تعداد زیاد ورزشکاران حرفه‌ای و زیرساخت‌های علمی و تجربی در حوزه‌های مختلف ورزشی، فساد در ورزش حرفه‌ای کشور به‌صورت گسترده و متنوع بروز می‌یابد که بررسی دقیق آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از سوی دیگر، تحقیقات در این زمینه در ایران بسیار محدود و ناکافی است. این کمبود اطلاعات پژوهشی بر لزوم انجام تحقیقات وسیع و جامع در سطح ملی تأکید می‌کند. پژوهش‌های گسترده می‌توانند به درک عمیق‌تر پیشگیری از فساد کمک کرده. این تحقیقات می‌تواند به طراحی و

اجرای راهکارهای مؤثر برای پیشگیری و مقابله با فساد در ورزش های حرفه ای منجر شود. بنابراین، سؤال اصلی پژوهش حاضر این است که راه حل های مؤثر بر پیشگیری فساد در ورزش چیست؟

روش شناسی پژوهش

این تحقیق با هدف گسترش دانش و درک موجود درباره فساد در ورزش ایران، به صورت کاربردی طراحی شده است. ماهیت این پژوهش کیفی بوده و بر اساس جمع آوری و تحلیل داده ها بنا شده است. این رویکرد به محققان این امکان را می دهد که به طور عمیق تر و دقیق تر به جنبه های مختلف فساد در ورزش بپردازند و عوامل مؤثر بر آن را شناسایی کنند. این نوع مطالعه معمولاً شامل روش های مشخص و نوآورانه، پرسش های باز و بسته، و انواع مختلف داده ها است که به تحلیل محتوایی و نتیجه گیری نهایی بر اساس یافته ها می انجامد.

در این پژوهش از هر دو روش کتابخانه ای و میدانی بهره گیری شد. برای نمونه گیری در مصاحبه های عمیق، از تکنیک نمونه گیری هدفمند استفاده شد. در این روش، ابتدا یک گروه اولیه برای مصاحبه انتخاب شدند (نمونه گیری باز) و سپس بر اساس تحلیل داده های اولیه و مفاهیم به دست آمده، گروه های بعدی انتخاب شدند (نمونه گیری رابطه ای).

این روند تا زمانی ادامه یافت که پژوهش به نقطه اشباع نظری و کفایت لازم رسید. روش گردآوری داده ها در این تحقیق به صورت نیمه ساختاریافته طراحی شد. هدف این بود که از مشارکت کنندگان مختلف برای مصاحبه ها استفاده شود که شامل افرادی با تحصیلات آکادمیک (اعضای هیأت علمی) و همچنین افرادی که دارای تجربیات مدیریتی در حوزه ورزش باشند. شاخص های تعیین شده برای نمونه گیری شامل این افراد است: افرادی که با مدیریت ورزش آشنایی دارند؛ افرادی که به مسائل حقوقی در ورزش واقف هستند؛ افرادی که با ابعاد فرهنگی و جامعه شناختی ورزش آشنایی دارند؛ افرادی که در مددکاری اجتماعی در ورزش تجربه دارند؛ افرادی که تجربه باشگاه داری و کار در مجموعه های ورزشی را دارند؛ افرادی که در مربیگری و مدیریت ورزشی تجربه کسب کرده اند؛ افرادی که در زمینه های مرتبط، کتاب یا مقاله علمی-پژوهشی تألیف کرده اند؛ افرادی که سابقه تدریس در حوزه های مذکور دارند و افرادی که تجربه کاری در حوزه های مرتبط را دارا هستند. ویژگی جمعیت شناختی مشارکت کنندگان در جدول (۱) آمده است. طبق جدول زیر میانگین سابقه کار افراد مصاحبه شونده در حوزه ورزش و

مربیگری و حقوق دانان در امر فساد ورزشی در ورزش برابر با ۲۱.۲۵ سال بود که نشان از تجربه بالای آنان و مناسب بودن ایشان به عنوان نمونه تحقیق دارد.

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت شناختی مصاحبه شوندگان

ردیف	کد	جنسیت	سابقه کار	تحصیلات	زمینه فعالیت کنونی
۱	A1	زن	۲۱	دکتری روان‌شناسی ورزشی	مدرس دانشگاه
۲	A2	زن	۱۹		مدرس دانشگاه-کارمند فدراسیون ورزشی
۳	A3	مرد	۱۲	دکتری مدیریت ورزشی	مدرس دانشگاه
۴	A4	مرد	۳۷		مدیر عامل باشگاه- مربی
۵	A5	زن	۲۵	دکتری مدیریت ورزشی	عضو شورای حفاظت از ورزشکاران در کمیته ملی المپیک
۶	A6	مرد	۲۴	دکتری آسیب شناسی ورزشی	مدرس دانشگاه
۷	A7	مرد	۲۱	روانشناسی سلامت	مدرس دانشگاه
۸	A8	زن	۱۹	دکتری مشاوره خانواده	مدرس دانشگاه
۹	A9	مرد	۲۸	دکتری جامعه‌شناسی	مدرس دانشگاه
۱۰	A10	مرد	۱۶	دکتری آسیب‌شناسی ورزشی	مدرس دانشگاه
۱۱	A11	مرد	۹	دکتری مدیریت ورزشی	داور بین‌المللی
۱۲	A12	مرد	۲۴	دکتری بیومکانیک ورزشی	دبیر ورزش - مربی
	میانگین		۲۱.۲۵	-	-

به منظور تحلیل داده‌های کیفی در این تحقیق، از روش تحلیل مضامین استفاده شد. این رویکرد به شناسایی و تحلیل الگوها (تم‌ها) در داده‌ها کمک می‌کند. مضامین استخراج شده به طور استقرایی شناسایی می‌شوند، به این معنا که الگوهای شناخته شده به طور مستقیم از خود داده‌ها نشأت می‌گیرند. این نوع تحلیل به روش نظریه داده بنیاد شباهت دارد و فرآیند کدگذاری داده‌ها بدون استفاده از چارچوب کدگذاری از پیش تعیین شده صورت می‌گیرد. تحلیل مضمون در این پژوهش بر اساس داده‌ها انجام شد و از رویکرد استقرایی بهره گرفت. همچنین از فرآیند شش مرحله‌ای ارائه شده توسط براون و

کلارک^۱ (۲۰۰۶) استفاده شد که شامل این مراحل است: آشنایی با داده‌ها: این مرحله شامل مطالعه مکرر داده‌ها برای شناسایی معانی و الگوها است. ایجاد کدهای اولیه: در این مرحله، کدهای اولیه از داده‌ها استخراج شدند. جست‌وجوی تم‌ها: پژوهشگر کدهای مختلف را ترکیب کرده و به دنبال ایجاد مجموعه‌ای از تم‌های اصلی و فرعی است. بازبینی تم‌ها: در این مرحله، پژوهشگر تم‌های ایجادشده را بررسی و معیارهای تجانس درونی و تباین بیرونی را مد نظر قرار داد. تعریف و نام‌گذاری تم‌ها: پژوهشگر تم‌های ارائه‌شده را تعریف کرده و داده‌های مربوط به آن‌ها را تحلیل کرد. تهیه گزارش: این مرحله شامل نگارش گزارش نهایی بود که باید یک روایت مختصر و منطقی درباره تم‌ها و داده‌های مرتبط ارائه می‌داد. در این تحقیق، به‌منظور افزایش اعتبار داده‌ها، تمامی کدهای اولیه پس از اتمام کدگذاری هر مصاحبه و همچنین شناسایی تم‌های اصلی، به دقت توسط پژوهشگر بازبینی شدند (براون و کلارک، ۲۰۰۶). به‌عبارت‌دیگر در این تحقیق به‌منظور افزایش اعتبارپذیری، تمامی کدهای اولیه، پس از پایان کدگذاری هر مصاحبه و نیز رسیدن به تم‌های اصلی مورد بازبینی پژوهشگر قرارگرفتند و کدهای استخراج‌شده برای بررسی و تأیید به افراد متخصص و آشنا با موضوع تحقیق داده شد. علاوه بر این به‌منظور افزایش تأییدپذیری، تم‌های فرعی و اصلی به‌دست‌آمده از ۱۲ مصاحبه به سه نفر از مشارکت‌کنندگان اولیه به‌منظور بازبینی و تأیید ارائه شد و نکات پیشنهادی آن‌ها اعمال شد. درنهایت از سه متخصص خواسته شد که نظرات تخصصی خود را پیرامون مضامین فرعی و اصلی ارائه کنند. از طریق این اقدامات، موثق بودن اطلاعات تولیدشده در این تحقیق تأیید شد. به‌منظور تجزیه‌وتحلیل داده‌های جمع‌آوری‌شده از محتوای مصاحبه‌ها، ابتدا متن هر مصاحبه از روی صداهای ضبط‌شده از جلسه مصاحبه، پیاده‌سازی و با استفاده از یادداشتهای برداشته‌شده طی جلسات مصاحبه تکمیل گردید.

یافته های پژوهش

پس از مطالعه دقیق این متون، در ابتدا برای هر یک از مصاحبه‌های تهیه‌شده تمامی ایده‌های مستقل در قالب مفاهیم و کدهای اولیه شناسایی شدند. جدول ۲ نمونه‌ای از کدهای اولیه ارائه‌شده است.

جدول ۲. مضامین فرعی و اصلی مربوط به پیشگیری از فساد

کد اولیه	نمونه متن (گزاره‌های منطقی - مفهومی)
سیستم نظارت مالی	ایجاد سیستم‌های نظارتی قوی برای رصد هزینه‌ها و درآمدهای سازمان‌های ورزشی، به‌ویژه در مورد اسپانسرها و قراردادهای.
آموزش و اطلاع‌رسانی	برگزاری دوره‌های آموزشی برای ورزشکاران، مربیان و مدیران درباره عواقب فساد و اهمیت اخلاق در ورزش.
قوانین و مقررات شدید	وضع و اجرای قوانین سخت‌گیرانه برای مقابله با فساد، به‌ویژه در مورد شرط‌بندی و تقلب.
کنترل و نظارت مستقل	ایجاد نهادهای مستقل برای نظارت بر فعالیتهای ورزشی و بررسی گزارش‌های فساد.
پاداش برای رفتارهای سالم	تشویق و پاداش دادن به ورزشکاران و تیم‌هایی که به اصول اخلاقی و رفتارهای سالم پایبند هستند.
ترویج فرهنگ پاک	ترویج فرهنگ ورزش پاک از طریق رسانه‌ها و برنامه‌های آموزشی، به‌ویژه در سطوح پایه و نوجوانان.
گزارش‌دهی ناشناس	ایجاد کانال‌های گزارش‌دهی ناشناس برای ورزشکاران و کارکنان ورزشی که می‌خواهند فساد را گزارش کنند.
تبادل تجارب بین‌المللی	همکاری با سازمان‌های بین‌المللی برای تبادل تجارب و بهترین شیوه‌ها در زمینه مبارزه با فساد.

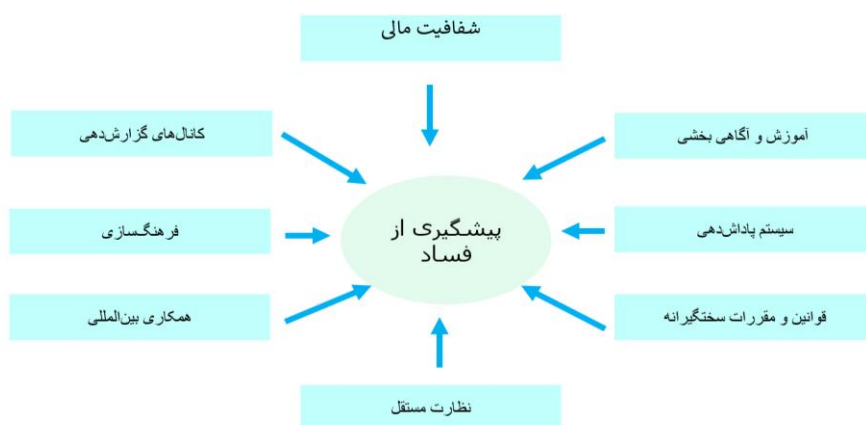
در ادامه، مقوله‌ها و مؤلفه‌های اصلی استخراج شده از داده‌های کیفی در جدول ۳ ارائه شده‌اند. پژوهشگران در این دسته‌بندی به شباهت‌های ظاهری و مفهومی مفاهیم توجه کرده‌اند. بر اساس جدول ۳، کدهای اولیه شناسایی شده و در هشت مضمون فرعی و یک مضمون اصلی که نمایانگر عوامل مؤثر در پیشگیری از فساد است، طبقه‌بندی گردیده‌اند.

جدول ۳. مضامین فرعی و اصلی مربوط به پیشگیری از فساد

مضمون اصلی	مضمون فرعی	مقوله	گزاره های مهم
پیشگیری از فساد	شفافیت مالی	سیستم نظارت مالی	گزارش های مالی عمومی / نظارت مستقل بر حساب ها / افشای اطلاعات قراردادهای حسابرسی منظم / سیستم های مدیریت مالی الکترونیک / شفافیت در اسپانسرینگ.
	آموزش و آگاهی بخشی	آموزش به همه جانبه	دوره های آموزشی رایگان / دوره های آموزشی برای ورزشکاران / کارگاه های آگاهی دهی برای مربیان / برنامه های آموزشی برای مدیران ورزشی / کمپین های رسانه ای درباره عواقب فساد / ایجاد منابع آنلاین آموزشی / تشکیل گروه های مباحثه و تبادل نظر.
	سیستم پاداش - دهی	پاداش برای رفتارهای سالم	پاداش مالی / ایجاد موقعیت های شغلی / تقدیر و تشویق عمومی / دسترسی به منابع بیشتر / برنامه های حمایتی / پاداش های قانونی / علنی کردن پاداش / تقویت رفتار سالم با پاداش دادن.
	قوانین و مقررات سختگیرانه	قوانین و مقررات شدید	تعریف دقیق قوانین / مجازات های سنگین / آموزش مستقیم قوانین / اعمال و اجرای قوانین / یکسان بودن قانون برای همه / عفو در صورت ضرورت.
	کانال های گزارش دهی	گزارش دهی ناشناس	استفاده از راه های گزارش دهی در خفا / گزارش دهی بدون شناسایی / اپلیکیشن - های گزارش دهی / صندوق گزارش دهی / ارسال نامه از طریق گزارش دهی / محیط امن برای گزارش دهی / گزارش دهی آسان
	نظارت مستقل	کنترل و نظارت مستقل	ایجاد نهادهای مستقل برای نظارت / وجود ناظر مستقیم / بررسی شکایات و گزارش ها / گزارش گرفتن از تمام افراد / گزارش گرفتن از مسابقات / بررسی و نظارت بر ارگان های ورزشی کوچک و بزرگ / ناظر بودن بر مسابقات / ایجاد نهادهای ناظر / نظارت مؤثر / بررسی های دوره ای.

استفاده از اپلیکیشن‌های آموزشی/ استفاده از رسانه برای ترویج فرهنگ پاک/ برگزاری کلاس‌های فرهنگی/ استفاده از ورزشکاران معروف/ برنامه‌ریزی بلند مدت برای ترویج فرهنگ.	ترویج فرهنگ پاک	فرهنگ سازی
استفاده از طرح‌های درست/ به کارگیری برنامه‌های جواب داده/ استفاده از بهترین شیوه‌ها/ استفاده از تجارب بین‌المللی/ درک و اجرای طرح‌های کشورهای پیشرفته.	تبادل تجارب بین‌المللی	همکاری بین‌المللی

به طور کلی یافته‌های تحقیق هشت عامل اساسی را برای پیشگیری از فساد در ورزش ایران شناسایی کرد که عبارتند از: شفافیت مالی، آموزش و آگاهی بخشی، سیستم پاداش‌دهی، قوانین و مقررات سختگیرانه، کانال‌های گزارش‌دهی، نظارت مستقل، فرهنگ‌سازی و همکاری بین‌المللی. همچنین در مرحله آخر نیز برای درک بهتر عوامل یافته‌شده شکل مضامین ترسیم شده‌است. به عبارتی مفاهیم به نه عامل اصلی برای پیشگیری از فساد اشاره می‌کند که در شکل ۱ ارائه شده‌است.

شکل ۱- راه‌های پیشگیری از فساد در ورزش

نتیجه گیری و پیشنهادات

هدف این تحقیق، پیشگیری از فساد در حوزه ورزش است. نتایج پژوهش نشان می دهد که شفافیت مالی می تواند به طور قابل توجهی در کاهش وقوع فساد مؤثر باشد. شفافیت دارای کارکردهای متعددی است، که یکی از مهم ترین آن ها امکان نظارت و مشارکت عمومی می باشد. این فرآیند موجب تحقق پاسخگویی مقامات دولتی می شود. به تبع این پاسخگویی، فساد کاهش یافته و کارآیی حکمرانان و حکومت افزایش می یابد. بنابراین، با افزایش نظارت عمومی و مشارکت فعال شهروندان در امور حکومتی، به همراه پاسخگویی معنادار مقامات دولتی، می توان شاهد کاهش فساد و افزایش کارآیی بود. این وضعیت به نوبه خود به تقویت اعتماد عمومی به نهادهای دولتی و افزایش سرمایه اجتماعی منجر خواهد شد (کلاش، عیوضلو و سلیمانی، ۲۰۱۹). همچنین مهرآذین، مسیح آبادی و دهنوی (۲۰۱۲) بیان کرده اند که شفافیت مالی می تواند به کاهش فساد مالی و یا افزایش توسعه اقتصادی بیفزاید. ادبیات مالی نشان می دهد که شفافیت در بازار مالی، علاقه و رفاه سرمایه گذاران بازار مالی و سیستم مالی را در کل ارتقا می دهد. به طور تجربی بیان شده است که شفافیت در بخش مالی باعث افزایش اعتماد سرمایه گذاران به سیستم مالی، کاهش هزینه های مالی، کاهش محدودیت های تخصیص اعتبار و کاهش فساد مالی می شود (گشتی و گرجی زاده، ۲۰۲۳). همچنین طبق پژوهش منصوری، رضایی، سجادی و محمدی (۲۰۱۹) مشخص شد که بطور کلی سازمان های ورزشی باید شفافیت سازی را سرلوحه خود قرار دهند، زیرا این عامل خود سبب کاهش سایر شاخص های فساد را در سازمان های ورزشی خواهد شد. همچنین اجرای سریع و روشن قوانین و مقررات نسبت به افراد یا سازمان خاطی کاهش فساد را در پی خواهد داشت. در این رابطه رسانه نقش کلیدی دارد و باید برای جلوگیری از فساد شخصی و فساد سازمان یافته به رسالت خود یعنی اطلاع رسانی و آگاهی دقیق دست بزند. به علاوه (دالیوان، لی، تسانگ و یانگ^۱، ۲۰۱۴) بیان کرده اند که سازمان هایی که شفافیت مالی بیشتری دارند از اعتبار بیشتری برخوردارند. شفافیت می تواند به کاهش فساد و افزایش اعتماد عمومی به این فرآیندها منجر شود (کیل، اسکینر و انگلبرت^۲، ۲۰۱۶). اثر بخشی اقدامات ضد فساد در این زمینه عمدتاً به شفافیت فعالیت های آن ها بستگی دارد (بوندارنکو، یوکینا، رزنیک، مالانچاک و یوراخ^۳، ۲۰۲۲). از دیگر نتایج تحقیق فرهنگ سازی بود. با ایجاد یک فرهنگ

1. Dhaliwal, Li, Tsang & Yang

2. Kihl, Skinner & Engelberg

3. Bondarenko, Utkina, Rieznik, Malanchuk & Yurakh

سالم می‌شود بروز فساد در ورزش را کاهش داد. نتایج این تحقیق با تحقیق میلز (۲۰۲۳) همسو است، چرا که در آن تحقیق مشخص شد است برنامه‌های مؤثر تغییر فرهنگی قلب و ذهن‌ها را هدف قرار می‌دهند و به ایجاد محیطی کمک می‌کنند که در آن بالاترین سطوح یکپارچگی هنجار باشد و یک پایه قوی برای اقدامات ضد فساد وجود دارد. تغییر فرهنگی یک گلوله نقره ای نیست، بلکه بخش مثبتی از اسلحه است. تقویت نهادهای نظارتی، افزایش شفافیت و ترویج فرهنگ سازمانی مبتنی بر اخلاق به عنوان استراتژی‌های مؤثر برای مبارزه با فساد شناسایی شده‌اند (راه‌پیما، نادری نسب و فارسانی، ۲۰۲۴). همچنین ساختار هر سازمانی در هر صورتی ضدفساد است که علاوه بر فرهنگ سازمانی خاص آن بتواند، ساختاری تو در تو را برای اعمال نظارت مستقیم و غیرمستقیم فراهم کند. با توجه به تفاوت فرهنگی افراد که در هر سازمان وجود دارد، برخی محققان به مقوله آموزش جهت کاهش زمینه‌های فساد اشاره کرده‌اند (خداپرست بخشعلی پور و منفرد فتیده، ۲۰۲۱). فرهنگ‌سازی به ویژه در زمینه کاهش فساد در ورزش بسیار مؤثر است. اگر افراد یک جامعه به اصول اخلاقی پایبند باشند، ناهنجاری‌ها و فساد به شدت کاهش خواهد یافت. لذا، تقویت اصول اخلاقی در سنین پایه می‌تواند به شکل‌گیری جامعه‌ای سالم و با مسئولیت‌پذیر کمک کند. آموزش و آگاهی بخشی راهی دیگر برای کاهش فساد است. آموزش و تربیت مدیران و اعضای فدراسیون‌ها درباره اهمیت شفافیت و مبارزه با فساد می‌تواند به کاهش این معضل کمک کند. این آموزش‌ها باید شامل موضوعاتی همچون اصول اخلاقی، شفافیت در مدیریت و اهمیت رعایت قوانین و مقررات باشد. مطالعات نشان می‌دهند که افزایش آگاهی اعضا نسبت به پیامدهای منفی فساد، می‌تواند انگیزه‌های افراد برای مشارکت در فعالیت‌های فسادآور را کاهش دهد (رضوی، ۲۰۲۳). رزم آرا، فاخری و پورسعید (۲۰۲۳) آموزش کارکنان فدراسیون‌ها را عاملی برای کاهش فساد در نظر گرفته‌اند. قوانین عامل مهمی برای کاهش فساد در هر سازمانی است. در مورد مبارزه با فساد در سطوح پایه در حوزه ورزش، فعالیت‌های آموزشی و مشارکت فعال رسانه‌ها در انجام تحقیقات ضد فساد برای این امر ضروری است (بوندانکو و همکاران، ۲۰۲۲). تدوین و اجرای قوانین سختگیرانه‌تر در مورد فساد و تخلفات انتخاباتی نیز می‌تواند به کاهش این پدیده کمک کند. این قوانین باید شامل مجازات‌های شدید برای افرادی باشد که در فرآیندهای فسادآور شرکت می‌کنند. تجربه کشورهای دیگر نشان داده است که اجرای دقیق و سختگیرانه قوانین ضد فساد می‌تواند به‌طور قابل توجهی از بروز این پدیده جلوگیری

کند(فیلیپو^۱، ۲۰۲۱). همچنین با توجه به اینکه یکی از عوامل به وجود آمدن فساد در ورزش ایران وجود بسترهای قانونی، مقررات پیچیده، قوانین مبهم و سایر موارد مشابه است، پیشنهاد می شود با تدوین قوانین و سیاست های ورزش حرفه ای بر اساس قوانین بین المللی موجود در فدراسیون ها و قوانین رسمی کشور در جهت کاهش فساد در ورزش گام برداشت (سادات الحسینی، زارعی و حاجی انزهایی، ۲۰۲۱). چاپوشی، خدابخشی، پاریجان و هنرمندی (۲۰۲۴) وجود قوانین موثر را مقدم بر فرهنگ سازی دانسته اند. تقویت نهادهای نظارتی و افزایش استقلال آن ها یکی دیگر از راهکارهای مؤثر در مقابله با فساد در انتخابات مدیریتی فدراسیون های ورزشی است. نهادهای نظارتی باید قادر باشند به طور مستقل و بدون تأثیر از فشارهای سیاسی و اقتصادی، فرآیندهای انتخاباتی را نظارت کنند و در صورت بروز هرگونه تخلف، به سرعت وارد عمل شوند. به عنوان مثال، ایجاد یک نهاد مستقل نظارتی برای نظارت بر انتخابات مدیریتی فدراسیون های ورزشی ایران می تواند به کاهش فساد در این فرآیندها کمک کند (دوستی، گودرزی و خبیری، ۲۰۱۳). توجه به نقش جامعه مدنی و رسانه ها در نظارت بر عملکرد فدراسیون های ورزشی از اهمیت بالایی برخوردار است (راهیما و همکاران، ۲۰۲۴). نظام بازرسی و حسابرسی در پیشگیری از فساد اداری و مالی در فدراسیون ها و هیئت های ورزشی کشور مهم است (چاپوشی و همکاران، ۲۰۲۴). کاهش نظارت، کمبود بازرس و نبود بازرس مستقل از عوامل کلیدی در بروز فساد در ورزش به شمار می روند. نبود نظارت مؤثر می تواند منجر به تخلفات در سیستم های ورزشی شود. برای جلوگیری از فساد، ضروری است که توجه ویژه ای به ایجاد نظام های نظارتی قوی تر و افزایش تعداد بازرسان مستقل معطوف شود. این اقدامات می توانند به بهبود شفافیت و مسئولیت پذیری در ورزش کمک کرده و بروز فساد را کاهش دهند. می توان از کانال های گزارش دهی در پیشگیری از فساد نام برد. با ایجاد کانال های امن برای بیان فساد میشود بروز فساد را کاهش داد. علی و علی^۲ (۲۰۱۸) بیان داشته اند با ایجاد یک محیط امن برای ورزشکاران زمینه بررسی این موارد بهتر میشود و در جهت کاهش فساد می شود گام برداشت. ورزشکار باید احساس امنیت کند تا درباره وقایع رخ داده بحث کند، ایجاد یک سیستم مؤثر حفاظت از افشاگران ضروری است (محبی و نوروژی، صفاری و آقایی نیا، ۲۰۲۳).

سیستم های پاداش دهی و همکاری بین المللی از دیگر نتایج این تحقیق بودند. برای کاهش فساد در ورزش، ایجاد یک سیستم پاداش دهی شفاف و مؤثر می تواند به عنوان یک راهکار کلیدی عمل کند. این

1. Philippou

2. Ali and Ali

سیستم باید با هدف تشویق رفتارهای اخلاقی و مسئولانه طراحی شود و از طریق شفافیت در ارزیابی‌ها و تعیین معیارهای مشخص برای پاداش‌ها، به تقویت فرهنگ صداقت و اعتماد در محیط ورزشی کمک کند. با افزایش پاداش‌های مالی و غیرمالی برای ورزشکاران و مدیران متعهد به اصول اخلاقی، می‌توان به کاهش انگیزه‌های فساد و ارتقای عملکرد کلی ورزش کمک کرد. این نتیجه با نتایج تحقیق علیزاده و مومنی (۲۰۲۴) و بوستانی و اکبرزاده (۲۰۱۵) همسو است. آنها سیستم پاداش‌دهی را عاملی برای کاهش فساد میدانند. برای کاهش فساد در ورزش، همکاری بین‌المللی به عنوان یک راهکار اساسی و مؤثر به شمار می‌رود. این همکاری می‌تواند شامل تبادل بهترین تجارب، استانداردهای جهانی و ابزارهای نظارتی باشد که به کشورها کمک می‌کند تا با چالش‌های فساد به طور مؤثرتر مقابله کنند. از طریق ایجاد شبکه‌های همکاری بین‌المللی، سازمان‌های ورزشی و نهادهای دولتی می‌توانند به اشتراک‌گذاری اطلاعات و منابع بپردازند و راه‌حل‌های مشترکی برای شفافیت و پاسخگویی در ورزش پیدا کنند. این رویکرد نه تنها به تقویت اعتماد عمومی به سیستم ورزشی کمک می‌کند، بلکه می‌تواند منجر به توسعه استانداردهای یکسان و بهبود رفتارهای اخلاقی در سطح جهانی شود (فیلیپو و هنس^۱، ۲۰۲۱). اولین گام مبارزه با فساد در سازمان‌های ورزشی باید بین‌المللی باشد، به این طریق که عملکردهای مثبت در سطح بین‌المللی برای سطوح پایین نیز در نظر گرفته شود (بوندارنکو و همکاران، ۲۰۲۲). لازم است که مسئله ورود هنجارهای بین‌المللی به قوانین ملی نیز مورد توجه قرار گیرد، زیرا کشورهای مختلف رویکردهای متفاوتی به اجرای تدابیر مبارزه با فساد دارند که تحت تأثیر فرهنگ، ذهنیت، تاریخ و سیاست‌های آنها قرار دارد. بنابراین، باید یک سیستم جهانی برای تمامی کشورهای اتحادیه اروپا ایجاد شود (کیسلنکو، پودلیهایف، زاروبئی، کیسلنکو و ریمارچوک^۲، ۲۰۲۴).

به علاوه با توجه به موارد گفته شده و اهمیت فساد در ورزش پیشنهاد می‌شود که نهادهای نظارتی مستقل و غیرانتفاعی که می‌تواند به عنوان یک سازوکار مؤثر در شناسایی و مقابله با فساد در ورزش عمل کند تاسیس شود. این نهادها باید از حقایق بی‌طرفانه و غیرجانبدارانه گزارش دهند و مسئولیت نظارت بر روندهای مالی، مدیریتی و عملکردی نهادهای ورزشی را بر عهده بگیرند. همچنین، فراهم کردن بسترهای قانونی برای پیگیری شکایات و گزارش تخلفات به این نهادها می‌تواند به افزایش شفافیت و کاهش فساد کمک کند. یکی از مهم‌ترین گام‌ها برای کاهش فساد در ورزش، تقویت شفافیت مالی

1. Philippou & Hines

2. Kyslenko, Podliehaiev, Zarubei, Kyslenko & Rymarchuk

است. این امر شامل انتشار اطلاعات مالی مرتبط با بودجه ها، قراردادهای و هزینه های مربوط به فعالیت های ورزشی است. با ایجاد سامانه های آنلاین برای نظارت بر هزینه ها و درآمدها، می توان به عموم مردم و نهادهای نظارتی امکان دسترسی به اطلاعات مالی را داد. این شفافیت نه تنها موجب افزایش اعتماد عمومی می شود، بلکه به مقامات دولتی و نهادهای ورزشی نیز فشار می آورد تا در برابر سوءاستفاده ها پاسخگو باشند. آموزش و فرهنگ سازی در زمینه اخلاق ورزشی و فساد ستیزی باید در برنامه های آموزشی نهادهای ورزشی گنجانده شود. برگزاری کارگاه ها و دوره های آموزشی برای ورزشکاران، مدیران و مربیان می تواند آگاهی آن ها را نسبت به تبعات فساد و نحوه برخورد با آن افزایش دهد. ایجاد یک فرهنگ سازمانی مبتنی بر صداقت و شفافیت می تواند به کاهش رفتارهای نادرست در ورزش کمک کند. بازنگری و تقویت قوانین و مقررات مربوط به ورزش و فعالیت های ورزشی نیز از اهمیت ویژه ای برخوردار است. این قوانین باید به گونه ای طراحی شوند که از فساد جلوگیری کنند و متخلفان را تحت پیگرد قانونی قرار دهند. همچنین، تسهیل فرایندهای قانونی و کاهش بوروکراسی می تواند به کاهش فضای فسادزا در حوزه ورزش کمک کند. تشویق مشارکت عمومی در فرآیندهای تصمیم گیری ورزشی و نظارت بر آن ها، می تواند به عنوان یک روش مؤثر در کاهش فساد عمل کند. با ایجاد بسترهایی برای مشارکت شهروندان در امور ورزشی و فراهم کردن امکان اظهار نظر و گزارش تخلفات، می توان به تقویت پاسخگویی و شفافیت در این حوزه کمک کرد. این نوع مشارکت نه تنها به کاهش فساد کمک می کند، بلکه اعتماد عمومی را نیز افزایش می دهد.

منابع

- چاپوشی شقاقی، س؛ خدابخشی پاریجان، خ؛ هنرمندی، ز. (۲۰۲۴). شناسایی و ارزیابی ضعف های نظام بازرسی و حسابرسی در پیشگیری از فساد اداری و مالی در فدراسیون ها و هیئت های ورزشی کشور. *مطالعات اقتصاد، مدیریت مالی و حسابداری*، ۴۲ (۱۰)، ۲۷۴-۳۰۱.
- خداپرست، س؛ بخشعلی پور، و؛ منفرد فتیده؛ ف. (۲۰۲۱). بررسی ابعاد فساد و ناهنجاری حاکم بر ورزش قهرمانی. *جامعه شناسی سبک زندگی*، ۷ (۱۷)، ۱۶۷-۱۸۴.
- دستخط گشتی، س؛ گرجی زاده، د. (۲۰۲۳). بررسی نظریات شفافیت مالی و کیفیت نهادی در صنعت بانکداری. *چشم انداز حسابداری و مدیریت*، ۶ (۸۰)، ۲۵-۳۹.

راهبر، ع؛ قهرمان تبریزی، ک؛ شریفیان، الف. (۲۰۲۳). ارائه مدل مفهومی اثر بخشی فناوری اطلاعات و ارتباطات بر پارادایم فساد اداری در ادارات کل ورزش و جوانان کشور. *ماهنامه جامعه شناسی سیاسی ایران*, ۵(۱۱), ۴۳۸۶-۴۳۹۷.

رزم آرا، ط؛ فاخری، ن؛ پورسعید، ر. (۲۰۲۲). پولشویی در ورزش گواهی بر وجود فساد پنهان؛ ضرورت ارائه راهکارهایی جهت پیشگیری از آن. *مدیریت دانش در ورزش*, ۲(۲), ۸۵-۶۹.

سادات الحسینی، م؛ زارعی، ز؛ حاجی انزهایی، ع. (۲۰۲۱). شناسایی عوامل موثر بر شکل گیری فساد در ورزش حرفه ای ایران. *مطالعات راهبردی ورزش و جوانان*, ۴(۲۰), ۷۵-۹۵.

عباسی کلاش، م؛ عیوضلو، ح؛ سلیمانی، م. (۲۰۲۰). شناسایی معیارهای شفافیت مالی مقامات دولتی. *اندیشه مدیریت راهبردی (اندیشه مدیریت)*, ۳(۱), ۳۷-۲۵.

علیزاده، س؛ مؤمنی، ف. (۲۰۲۳). بررسی علل تداوم سیاست های تورم زا در ایران از منظر سطح تحلیلی توسعه. *پژوهشهای اقتصادی (رشد و توسعه پایدار)*, ۲۳(۳), ۱۵۹-۱۸۷.

محبی، ف؛ نوروزی سید حسینی، ف؛ صفاری، م؛ آقایی نیا، ح. (۲۰۲۳). تحلیل سوءاستفاده در ورزش ایران: انواع و عوامل به وجود آورنده آنها. *پژوهش در ورزش تربیتی*, ۱۱(۳۲), ۱۶۰-۱۴۱.

منصوری، ح؛ رضایی، ز؛ سجادی، س؛ محمدی، م. (۲۰۱۹). شناسایی و اولویت بندی شاخص های فساد مالی در سازمان های ورزشی کشور با رویکرد تحلیل سلسله مراتبی. *۱۷(۳۶)*, ۹۸-۱۱۲.

مهرآذین، ع؛ مسیح آبادی، ا؛ دهنوی، م. شفافیت اطلاعات مالی و محتوای اطلاعاتی سود. *نجفی کلوری، م؛ حامی، م؛ شجاعی، و؛ باقریان فرح آبادی، م. (۲۰۲۱). شاخص ها و مؤلفه های اثرگذار بر فساد مالی در صنعت ورزش ایران (اکتشاف و روایی سنجی با رویکرد آمیخته)*. *نشریه مدیریت ورزشی*, ۳۷(۲۷), ۱۵-۳۵.

الهی، ع؛ سجادی، س؛ خبیری، م؛ ابریشمی، ح. (۲۰۰۹). موانع موجود در توسعه جذب درآمد حاصل از حمایت مالی در صنعت فوتبال جمهوری اسلامی ایران. *نشریه مدیریت ورزشی*, ۱(۱), ۱۸۹-۲۰۲.

یوسفی صادقلو، الف؛ نصیر، م. (۲۰۱۸). مبنای مسئولیت مدنی ورزشکاران در مقابل اشخاص موضوع حقوق ورزش. فصلنامه تحقیقات حقوق خصوصی و کیفری، ۱۴، ۴ (۳۸)، ۱۱۷-۱۴۰.

Ali, S., & Ali, J. (2018). Sexual Abuse of Women and Its Impact: Psychosexual Perspectives. *J. Appl. Environ. Biol. Sci*, 8(5), 1-1.

Balsdon, E., Fong, L., & Thayer, M. A. (2007). Corruption in college basketball? Evidence of tanking in postseason conference tournaments. *Journal of Sports economics*, 8(1), 19-38.

Begović, M. (2023). Corruption in sports: Lessons from Montenegro. *International review for the sociology of sport*, 58(1), 126-145.

Bloom, M. (2009). Corruption and sport: Building integrity and preventing Abuses. *Transparency international*, 1(6).

Bondarenko, O. S., Utkina, M. S., Rieznik, O. M., Malanchuk, P., & Yurakh, V. (2022). Combating sports corruption: an analysis of international regulations. 15(27), 11-35.

Boostani, R., & Akbarzadeh, A. (2015). "Inflation Targeting Logic". *Trends Quarterly*, 22(72): 155-179.

Braun V, & Clarke, V. Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*. (2006).3 (2).

Campos, M. A. (2019). Fighting for Integrity against a Corrupting Disease: The Legal Metaphors of Sports Fraud. *Corpus Approaches to the Language of Sports*, 171-195.

Corruption in Sport Hierarchical Levels in Iran With Emphasis on Human Resources. *Asian journal of sports* 25(4), 819-836.
<https://doi.org/10.1080/17430437.2021.1957836>

Dhaliwal, D., Li, O. Z., Tsang, A., & Yang, Y. G. (2014). Corporate social responsibility disclosure and the cost of equity capital: The roles of stakeholder orientation and financial transparency. *Journal of accounting and public policy*, 33(4), 328-355.

Dousti, M., Goodarzi, M., Hasan, A., & Khabiri, M. M. (2013). Sport Policy in Iran. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 5(1), 151-158. *European Sport Management Quarterly*, 17(1), 1-5.

Henne, K. (2015). Reforming global sport: Hybridity and the challenges of pursuing transparency. *Law & Policy*, 37(4), 324-349.

Kihl, L. A., Skinner, J., & Engelberg, T. (2017). Corruption in sport: Understanding the complexity of corruption. *European Sport Management Quarterly*, 17(1), 1-5.

Kyslenko, D. P., Podliehaiev, K., Zarubei, V., Kyslenko, E. K., & Rymarchuk, O. (2024). Types of corruption crimes in sports in the countries of the European Union. *Retos: nuevas tendencias en educación física, deporte y recreación*, (55), 249-258.

LOTFI, R., & ESSAOUDI, M. (2024). Corruption in Sport: Who corrupts whom, where, when, why and how?. *International Journal of Information Technology and Applied Sciences (IJITAS)*, 6(1), 11-21.

Maennig, W. (2005). Corruption in International Sports and Sport Management: Forms, Tendencies, Extent and Countermeasures. *European Sport Management Quarterly*. 5(2), pp.187-225.

Mann, M.l (2011). Take a look at the phenomenon of corruption and deal with it in the Russian Federation, translation Ahmed Rashid, a publication research report, Issue 40157.medicine, 14(1).

Kihl, L. A., Skinner, J., & Engelberg, T. (2017). Corruption in sport: Understanding the complexity of corruption. *European Sport Management Quarterly*, 17(1), 1-5.

Mills, M. (2023). Enlisting cultural change in the battle against corruption in sport. *Australian and New Zealand Sports Law Journal*, 16(1), 65-95.

Alizadeh, Momeni, & Farshad. (2023). Investigating the causes of the continuation of inflationary policies in Iran from the perspective of the analytical level of development. *Economic Research (Sustainable Growth and Development)*, 23(3), 159-187.

Numerato, D. (2009). The media and sports corruption: An outline of sociological understanding. *International Journal of Sport Communication*, 2(3), 261-273.

Philippou, C. (2023). Anti-bribery and corruption in sport mega-events: stakeholder perspectives. In *The Sport Mega-Events of the 2020s* (pp. 115-132).

Philippou, C., & Hines, T. (2021). Anti-bribery and corruption policies in international sports governing bodies. *Frontiers in Sports and Active Living*, 3, 649889.

Pour, H. R. H., & Razavi, B. (2018). Importance of corruption prevention and its impact on social health. *Journal of Education and Community Health*, 5(2), 72-81.

Rahpeyma, A., Naderinasab, M., & Farsani, M. N. (2024). Analysis of Corruption in the Managerial Elections of Sports Federations and Its Impact on Development Strategies. *Dynamic Management and Business Analysis*, 3(2), 34-50.

Razavi, S. M. H., Alavi, S. H., & Loghmani, M. (2023). Paradigm model of emergence typology of anomalies and corruption in sport hierarchical levels in Iran with emphasis on human resources. *Asian Journal of Sports Medicine*, 14(1).

Roberts, S., Chadwick, S., & Anagnostopoulos, C. (2018). Sponsorship programmes and corruption in sport: management responses to a growing threat. *Journal of Strategic Marketing*, 26(1), 19-36.

Scott, R. (2001). "Institutions and organization", sage publication.
Wilmore JH, Costill DL, Seligson, M. A. (2002). The impact of corruption on regime legitimacy: A comparative study of four Latin American countries. *The Journal of Politics*, 64(2), 408-433.